

MODA
del més
fona
y la moda
y interesant
col·leccions
i, y Història
2 rals
ra la família
i, y
S
rals, i, y
e poden
ient
la
LICACIONS
LONA
de França
i, y
que
tuny, 2 te
psies,
istries,
seu com
dels d'ús
J. Barón
rants
is
M.
es, -Gran
a a 810;
vendedors
lustrat
altres
aga Reial)
ada
mar, Barcelona
lunya
tonal, curt
amb galat
IONIUMS
nates al més
sol, pràctic
le fruits, p
jentes, p
vingui. Ram
sobres val
en, li
comercial

SUSCRIPCIO
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebuelt

EL POBLE: CATALA

REDACCIO I ADMINISTRACIO
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
EXPRESSA
CARRER DE FORTUNA, 3, 2' VERS.
TEL. 22-11
REDACCIO, 723 - IMPREMTA, 2.295

ANY X-NUM. 3.051

BARCELONA, DIMARTS 22 DE JULIOL DE 1913

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Actualment

SALDOS

amb motiu de l'inventari semestral

Nombroses ocasions en totes les seccions de la casa

Importantíssimes rebaixes en tota classe de prenes confeccionades

Preus excepcionals en

Articles per a Caçador

Trajos, Berrets, Zalacots, Calçat, Polaines, Cananes, Sarrons, Botelles «Thermos», Vasos, Fiambreres, Cobers, Cordons i Collars per a goços, etc., etc.

VOLEU GUANYAR DINERS? Demaneu avui mateix la venda exclusiva per a vostre poble dels aparells desinfectadors **Ozonol**. Referències: D. Nello, Balmes, 31, bis. - Barcelona.

Crèdit i Foment d'Estalvis
s'ha traslladat al Passatge del Crèdit, 8
Comptes corrents amb interès. Dipòsits. Deixes. Compra i venda al comptat i a plaços, de tota classe de valors espanyols i estrangers. Ordres de Borsa. Canvi. Girs. Descomptes de cupons.

De la disciplina

Les fosques histories den Lerroux. - Accusacions d'un escriptor radical. - Qui era el general conspirador?

En «La Domenica del Corriere», suplement il·lustrat del gran periòdic de Milà, «Corriere della Sera», trobem un article titulat «Curiositat política. - La historia que no s'escriu, i que firma el periodista castellà don Pere Luis de Gálvez. L'acusació es concreta amb noms i dates. No hi manca més que avalar la declaració amb la prova documental fotogràfica.

Bal - dirà «El Progreso» - una fantàstica estival d'un periodista que ha volgut pendre an en Lerroux com una serp de mar. Aquesta resposta seria possible si en Pere Luis de Gálvez fos un indocumentat i no un escriptor conegut, que ha parit condemna per delictes de lesa majestat, que fou portat a peu des de Andalusia fins al presidi d'Ocaña, d'on fou tret pels intel·lectuals madrilenys que secundaren la demanda d'indult fet per en Pere de Rópeide.

En Pere Luis de Gálvez ha sofert un petit error. Els fets que relata ocorren en 1905 i no en 1906, equivocació molt fàcil. Aleshores era a Sevilla un general que ha arribat a ministre de la Guerra, malgrat un telegrama famós i la seva historia republicana. Aquest general és el mateix que posteriorment, en 1909, quan en Moret posà el veto an en Maura, digué en el Saló de Conferències: «An a mi per a ésser fora de la monarquia no'm queda ni el canell d'un durro».

I ara, sense més preàmbuls, el paragraf de l'article acusador den Lerroux: «En un recent viatge a París vaig fer coneixença amb un home excepcional: Nicolau Salmerón i García, fill d'aquell Salmerón d'immortal memoria que fou president de la República espanyola i l'home polític més notable, més fascinant del seu temps a Espanya. Nicolau Salmerón i García, que viu allunyat de l'agitació parisenca, en una modesta casa a prop de la Porta d'Orleans, me va contar perquè en 1906 no fou proclamada la República a Espanya.

Don Nicolau Salmerón havia escrit una llettra a cert general resident a Andalusia, oferint-li, si's sublevava amb les tropes a ses ordres, la Presidencia de la República i dos milions dipositats al Banc de Londres. El general, en llettra xifrada de la qual n'he tingut l'heu en la meua mà, respongué afirmativament en quant a les dugués primeres proposicions, més refusà, amb gest caní, l'oferta de vell chidalgos castellà, di-

Pèrdua
Extraviat el diumenge 20 juliol, a les dotze, Rambla, entre Plaça Catalunya i Bellem, «dije» cinta negra subjectant cercle brillants amb altre grar centre. Bona gratificació. - Rambla Caballeros, 8, Banca.

Moya, i en 1913 declara que hi ha una sola cosa santa damunt la terra: la disciplina. La disciplina i l'ordre, perquè com en 1905 desfeia la conspiració militar, en 1911 impedia la vaga general dels proletaris.

En Lerroux començà la seva carrera a Barcelona dient aquella frase: «Demà no hi haurà més governador a Barcelona que jo». En 1906 el trobem ja actuant de ministre de la Governació, i d'aleshores fins al seu darrer uleas prohibint els mitings contra la guerra i la campanya d'«El Progreso», la monarquia ha tingut en ell el més fort, el més fidel ministre de la Governació.

No n'hi ha més que un que l'iguali: en Lacierva.

I l'igualarà fins que en Lerroux fuselli o mani fusellar al que s'indisciplini, no contentant-se amb fruit-lo.

Excursió artística
del «Orfeo Gracienc»

Per les noves que's van rebent de Lleida, Tàrraga i Terrassa, se pot assegurar que el nostre aplaudidíssim i celebrat «Orfeo Gracienc», serà objecte d'afectuosíssimes acollides, tant més, essent ja conegut aquest «Orfeo» en les súdies i importants poblacions catalanes.

L'excursió artística del «Orfeo Gracienc», tindrà lloc durant els dies 25, 26 i 27 del corrent, celebrant dos concerts a Lleida i un a cada una de les ciutats de Tàrraga i Terrassa.

El programa no pot ésser més escollit, puix a més d'escudissimes i populars cançons catalanes com «L'Emigrant», les «Flors de Maig», «Cançó de bresol», «Mort de l'Escola», «La Mare de Déu», «Els tres tèmbers», etc., etc., l'«Orfeo Gracienc» cantarà difícils composicions d'eminentes mestres estrangers entre elles «Cançó de Filistèa» i «Calma de Nitz», de Saint Saens, «Chor de filadores» i «Tannhauser» (marxa) de Wagner, «Aureliada» de Jannequin, «Oh, quin bon eco!», de R. de Lassus, «Adieu germà meu» (XVI) den Wachbrant, «Els aucells emigrants», den Mendelssohn.

En l'escudíssim programa hi figuren també les conegudes balades gallegues «Lonxe d'a terra» i «Negra Sombra», den Montes.

Tots els quatre súdies concerts començaran amb el vibrant himne de l'«Orfeo Gracienc», «Volant la senyera», lletra del nostre gran i excel·lent poeta l'Enric Guanyabens, música den Joan Balcells, director de l'«Orfeo».

Donada l'importancia de la projectada excursió i el justificat interès que deserta entre tots els barcelonins amants de l'art, que en tant diferents ocasions han pogut fruit l'artística i patriòtica tasca del nostre «Orfeo Gracienc», EL POBLE CATALA ha designat a un dels seus redactors per a que acompanyi als entusiastes orfeonistes en el seu viatge i puguem així nosaltres publicar una extensa i fidel informació del viatge que per terres catalanes, empenirà dintre pocs dies la llorjada i per arreu aplaudida massa coral gracia.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Dijous vinent, dia 24, començarà a entregar-se als subscriptors de la mateixa l'obra «Walt-Withmann: l'home i la tasca», den Cebrià Montoliu, la qual constitueix el segon volum del primer semestre d'engany. El tercer volum quedarà llistat dins la primera quinzena del mes entrant.

Continúa augmentant el nombre de subscriptors d'aquesta benemèrita institució. En les darreres setmanes s'han inscrit els senyors Joan Ferrer-Vidal, Miquel Laporta, Manuel Ribé, Carlos de Fortuny, Francesc Cambó, Güell i Bacigalup, marqués d'Allella, Manuel Juliach, Miquel Ferrer, Joan Paredians, Esteve Terrades, F. Fortuny (Vendrell), A. Litourant (Gijón), Josep Sala (Cavallades), Gaspar Durán (Mataró), Centre Català de Santiago de Xile, Ezequiel Peubins (Santiago de Xile), Miquel Escrivà (Tàrraga), etc., etc.

Està preparant-se l'edició de l'«Antologia dels poetes catalans moderns», que resultarà notable. La S. C. d'E. té ja en són poder o promeses poesies inédites den Costa i Llobera, Joan Alcover, Ignasi Iglesias, Gabriel Alomar, Emili Guanyabens, Miquel Ferrà, Bofill i Maes, Josep Carner, Miquel de Palol, Lluís Via, Prat Geball, Josep Maria Segarra, J. Folch i Torres, Ambrosi Carrón, Jacinto Maria Mustieles, Durán i Tortajada, Carlos Soldevila, López Picó, Solé de Sojo, Riba Bracons, Sitja i Pineda, Joan M. Guasch, Joan Llongueras, etc., etc.

Les condicions materials d'aquest llibre seran acuradíssimes. Un eminent artista català dibuixarà la coberta.

CASA MARTÍ
REGALS: Joieria, Platergia, Relotgeria, Objectes d'art, Miquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc. a preus sens comparació de veritable ocasió. Estalvia temps dient tota persona que fa operacions en la mateixa. - Unica a Barna. St. Pau 28

Contra la guerra impopular

El desgavell espanyol

Cada dia el podríem publicar aquest títol en la present secció. Cada dia, en efecte, se denuncien nous fets escandalosos, que provenen del desgavell incurable de les coses d'Espanya.

A tal punt ha arribat aquest desgavell típic, que avui són els mateixos sostenedors del règim i del govern els qui el denuncien. Estàvem acostumats a que determinades acusacions i denúncies sortissin dels polítics i dels perdrics d'oposició. I ara assistim a l'espectacle significatiu que dona la premsa monàrquica i ministerial, obligada per la gravetat dels fets a fer-se ressó dels mateixos.

Els corresponents del «triste» periodisme en la campanya de Tetuán - i això que'l «triste» és amic del comte de Romanones - han contat casos que fan escruir. Tant dures van ésser les veritats que va escriure el corresponent d'«El Liberal», Leopoldo Bejarano, que'l general Alfau va expulsar-lo. Els corresponents del «Heraldo de Madrid» i d'«El Imparcial» no han sigut expulsats encara, mes és de creure que ho seran molt aviat si continuen la seva campanya.

Hem transcrit en aquestes planes les denúncies relatives als pessims serveis sanitaris de Tetuán i Ceuta. Darrerament el corresponent d'«El Imparcial», senyor Alfred Rivera, explica el desgavell enorme que impera en els serveis de duanes i correspondència.

Les deficiències dels serveis de duanes causen als interessats fortíssims perjudicis. Diu l'esmentat corresponent que la plaça d'Espanya, de Tetuán, en un dels angles de la qual està establerta la duana espanyola, se troba materialment abarrota de mercaderies, que no poden retirar-se pels nombrosos entrebancs que hi posen els duaners. Hi ha hagut comerciant que després de pagar un parell de mesos de magatzematge ha hagut de cremar les mercaderies per haver-se aquestes fet malbé. A un altre comerciant se li van retenir 17.000 ous, que van estar tot el dia a la plaça d'Espanya sota un sol de foc; després de més treballs, preses, conferències i influències, va poder retirar les caixes, però ja s'havien passat més de 2.000 ous, que hagueren de llançar. Altres comerciants, després de tenir tres mesos la mercaderia en la duana, han renunciat a la mateixa davant els obstacles posats a la seva retirada. Així se protegeix l'expansió comercial.

Després explica el senyor Rivera com va el servei de correus. Per a transportar la correspondència entre Ceuta i Tetuán, hi ha un trist peatí. I tinguí's en compte que a Tetuán existeix actualment, entre militars i paisans, una població espanyola de 20.000 habitants. Com que cada dia hi ha una pila de saques de correspondència, el peatí fa el servei amb una mula. Però això resulta insuficient, i cada dia queden a terra dugues o tres saques de cartes per falta material de medis de transport. El corresponent d'«El Imparcial» diu que ell ha rebut cartes

amb set dies de retràs. Molts dies, el correu no arriba a Tetuán.

Tot això passa al cap d'una pila d'anys de penetració pacífica i després de dos mesos de guerra en la zona espanyola. L'Espanya demostra una vegada més les seves colossals aptituds de colonitzadora i d'organitzadora!

El miting de Valls

Els nostres amics de Valls, també han volgut fer sentir la seva veu de protesta contra la guerra del Marroc, contra aquesta guerra iniqua que porta la desolació en les llars i la ruina a Espanya. Per això organitzaren un gran miting, que ja anunciàrem, i que's celebrà el diumenge a la nit en la grandiosa sala d'actes del Centre d'U. F. N. R. d'aquella ciutat, que's vengé plena de gom a gom.

Poguerem veure a nombroses confessions de corregionaris de pobes conveïns de Vilallonga, de Vilardona, de Font's aldas, etc.

Per a parlar en aquest miting havien arribat de Barcelona els nostres amics, Roig i Pruna, Cuadras i Mallfré, que foren rebuts a l'estació de Valls per les Juntes del Centre i Municipal i nombrosos corregionaris.

L'acte començà a les deu en punt, presidint-lo el nostre estimat amic senyor Josep Mestres, president de la Diputació de Tarragona, a qui feien costat els senyors Costa, Mallorquí, Casas, i els oradors.

El senyor Mestres, després d'haver fet la representació de tots aquells i d'haver explicat eloqüentment l'objecte i finalitat del miting, excusà l'assistència al mateix dels diputats provincials amics nostres, senyors Artés i Padró i J. Guarro, concedint seguidament la paraula al senyor Farré, que parlà en nom de la Joventut F. N. R. de Valls i als amics Canals, Cuadras, Roig i Pruna i Mallfré de Barcelona, que parlaren amb molta vehemència combatent tot l'obra funesta del govern den Romanones.

El senyor Mestres resumí eloqüentment els discursos, i llegí les conclusions que s'enviaren al president del Consell de Ministres, protestant de la clausura del parlament i de la política africana.

Tots els discursos foren sorollosament aplaudits i el públic sortí del local comentant l'èxit de l'acte.

Tota Espanya contra la guerra

A iniciativa de l'Agrupació Socialista Madrilenya, s'ha convidat a totes les Corporacions espanyoles a que subscriuguin un document demanant la conclusió de la guerra i la rectificació de la política internacional.

Aquest document serà entregat per l'esmentat Comitè al quefe del Govern el dia 27 del corrent.

Les adhesions rebudes fins el dia 19 a la nit, ascendien a 576, distribuïdes en la següent forma:

Societats obreres i Sindicats, 421; Circuls i Centres obrers, 10; Agrupacions socialistes, 74; Joventuts socialistes, 20; Circuls i Comitès republicans, 25; Joventuts republicanes, 8; Federacions nacionals, 18.

El poble ha respost a la crida, perquè no vol la guerra, i arribarà fins allà ont sigui precis per a que no persisteixi.

Es de suposar que, en els dies que falten per que's faci entrega del document al Govern, es rebiran altres tantes adhesions i que serà tota Espanya la que manifestarà al Govern l'oposició irredueïble a la continuació de l'aventura africana.

Als que encara no ho hagin fet, els recomanem envien els documents sollicitant la pau i les peticions d'impressos a la redacció d'«El Socialista», Fuentes, número 4, según, Madrid.

Els mitings

Aquesta nit a les deu, se celebrà en l'Ateu Gracienc d'U. F. N. R., Salmerón, 29, un gran miting contra la guerra del Marroc. Hi parlaren els senyors Mer i Güell, Bastardas, Martínez Gras, Gambús, Matons i Oriol Martorell.

A Vilassar de Mar

Avui, a dos quarts de nou de la vetlla, el «Cine Arenas», de Vilassar de Mar, s'hi celebrà un grandíssim miting contra la guerra, en el qual hi parlaren els senyors Puig d'Aspre i Josep Uled, pels radicals, i els companys «León Roché i Andreu Nin, pels socialistes.

L'acte està organitzat per les societats obreres de resistència, d'agricultors, arts i oficis, paletes i boters i les polítiques «Centre Republicà Federal Radical» i «l'Agrupació Socialista».

Es creu que'l miting constituirà un èxit extraordinari.

Han sigut posats en llibertat, amb fiança de mil pessetes, els processats Roselló i Bringué, que foren detinguts a la sortida del miting contra la guerra, celebrat a la Casa del Poble.

Avui serà llibertat, sense fiança, el processat Francisco Petit.

No cal dir que's en alegrem de tot cor.

En llibertat

30 francs, també setmanals. Queden altres països sobre's que per no tenir la seguretat de lo que's guanya no volen avenir-nos a fer afirmacions.

La Societat, ha senyalat la seva situació i orientació definitiva?

El Comitè de la Federació posarà a la discussió de delegats de tot Catalunya, els punts de vista tractats en les entrevistes entre la representació del Foment i de la C. I. o si's podrà dur-se la qüestió a l'Institut de Reformes Socials, o bé si es va directament a la conquesta de les demandes fetes per medi de la llei.

Segons l'acord de l'Assamblea, el Comitè dirà públicament l'orientació a seguir.

Estem enterats que l'Indústria textil travessa una temporada de manca de treball per escassetat de demandes?

No deixem de saber que hi ha quelcom de crisi, però creiem aquesta més fèl·licia que real. La crisi que està travessant l'Indústria textil és momentània, potser s'acabi dintre uns mesos. Unicament obedeix a causes del mercat interior, causes que no poden perllongar-se indefinidament.

Estem enterats de que a Andalusia, cap als Nord i en varis llocs d'Espanya s'estan establint fàbriques amb mes hores i molt més barato que no's treballa a Catalunya?

Si, n'estem enterats. Però creiem que la competència es tan escassa que això no ha d'ésser obstacle a que se'ns coneixed lo que demanem, sinó tot en bona part.

Suposant que allí no regidrà la jornada que aquí s'acordi, les entitats industrials catalanes tenen prou força per a fer promulgar una llei general a fi de que tothom treballi amb les mateixes condicions.

El poder dels governs ha de fer després que aquestes lleis siguin rigorosament observades, que no siguin lletra morta com successos amb bona part de la legislació obrera.

Creiem possible que's reduirà la jornada en dugues hores, i que s'aumentarà en 40 per 100 el preu de la mà d'obra?

De moment no podem contestar. Les circumstancies diran. De totes maneres, nosaltres no estem animats d'una intransigència absoluta. En tenim proves donades. Lo que sí, estem persuadits és de que els jornals infans que's percibeixin han de ser augmentats.

Allavors, substituirà la desigualtat de guany, puix és molta la diferència que hi ha entre lo que's guanya en unes fàbriques i lo que's guanya en altres?

Si la victòria es acompanya en el present ias, serà arribada l'hora de fer tot lo convenient per a que s'acabïn aquestes i altres anormalitats.

Sobre la projectada vaga dels obrers de l'«Art Fabril»

Lo que din el Comitè de la Federació

La qüestió de l'«Art Fabril», devé cada dia més important. Es inútil volguer envoltarla d'un silenci interessat. El conflicte que mença la tranquil·la continuació del treball textil, sorprendrà qualsevol dia a l'opinió, si no's trova arranjanent abans entre obrers i patrons.

Nosaltres, que com deiem dies passats, creiem que té una importancia capitalíssima la qüestió, hem cregut donar-li tota la amplitud que's requereix. I a tal fi, hem anat a beure en bones fonts. Hem cregut que interessaria als llegidors saber lo que pensen els obrers, del problema plantejat.

Amb aquests pòsols, i a fi de en ésser en l'Agrupació Obrera del Clot, ont l'«Art Fabril» té el seu hostatge, trobant allí alguns membres del Comitè de la Federació que treballaven febrilment, dirigint comunicacions a tot Catalunya i d'Espanya.

Explicada la nostra pretensió i accedint amablement als nostres desitjos, els obrers contestaren a algunes preguntes que'ls ferem i que'ls llegidors podran juljar en lo que valguin:

Quina força organitzada - començarem preguntant - té l'«Art Fabril» a Barcelona?

Sobre uns 9.000 o 10.000 associats. Però hi ha un gros tant per cent d'obres dels teixits amb les simpaties dels quals podem comptar per a tot.

Quina força té la Federació entre tot Catalunya?

Avui uns 30.000 inscrits. En les comarques estem en igual situació que a Barcelona. Molts que no figuren en les nres llistes, en canvi estan incondicionalment al nostre costat.

Al plantejar la qüestió sabieu les hores que's treballen a l'estranger, en el ram vostre?

Si, en termes generals ho sabem. Per exemple a Alemanya, 66 hores setmanals; a Itàlia, 67; a França, 60; a Austria, 65; a Anglaterra, 55 i mitja; a Bèlgica, 65 i mitja; a alguns estats del Sur de Nordamèrica, 48 hores.

En concret que's lo que demana l'«Art Fabril»?

Millor que de paraula li diran les bases per nosaltres presentades que en lo més essencial diuen:

«2a Considerando, que el encreixament de los artículos de primera necesidad, han aumentado de una manera alarmante, alcanzando casi un doble en el transcurso de diez años y que los salarios actuales son de una insuficiencia bien notoria para cubrir las necesidades de la vida del obrero, creemos que es de equidad y justicia aumentar en un 40 por 100 la retribución de la mano de obra a destajo, y un 25 por 100 a los de jornal.

3a Considerando, que el trabajo nocturno es de una pes-dez mayor que el trabajo diurno, y que las necesidades de la producción hacen que muchas fábricas hayan establecido turnos de noche, rigiendo una jornada abusiva en demasía, reclamamos que se cumpla la ley en todas sus partes, la cual regula la jornada nocturna, a 8 horas diarias.

4a Considerando, que en todos los países modernos se ha dado personalidad jurídica al obrero, considerándolo un factor importante de la sociedad, reclamamos el reconocimiento expreso de nuestra entidad obrera, conforme a lo que determina nuestra legislación.

5a Sobre quins salaris guanyen a l'estranger els obrers de l'«Art Fabril»?

Als Estats Units sobre uns dos dollars i mig diaris; a Anglaterra, entre 3 i 3 1/2 pessetes setmanals; a França, entre 25 i

—No seria millor utilitzar la jornada i demanar un jornal més?

—Aquesta pregunta té íntima relació amb la que ens acaba de fer. I està clar que nosaltres voldríem aconseguir lo que's proposa en la pregunta; però va animar-nos com ens anima encara el propòsit de formar un més que les pèssimes i menys resistència d'elles per la classe patronal i menys el que per la part nostra.

—Esten decidits a mar a la vaga, si no se us concedeix lo que demanen?

—Així he decidit en hora oportuna l'assemblea de delegats.

—Creieu que tots els obrers de l'Art Fabril de Catalunya secundin la vaga?

—En concret no podem constatar, però sí que podem afirmar que no anirem a la

vaga sense que hi vagin totes les comarques de Catalunya.

Tenim motius, empero, per creure que'l moviment serà secundat arreu.

A l'arribar aquí esgeren saber tot lo que tenia un interès immediat, escoltant amb atenció les paraules dels obrers, els mobils humans que's guaven en aquesta l'ua, en aquells que muntaven de sort-ne guanyadora la dona; les protestes vehements i dures sobre lo que diu alguna premsa que filla de vividors i explotadors d'obres, directores de les col·lectivitats obreres.

De tot potser parlarem un altre dia, fent al mateix temps els nostres comentaris sobre assumpte de tant alt interès per a Catalunya.

PERE DE PRADES

observat una cosa. La de que en el focal no hi han dones, i que les que passen pel carrer, ho fan venint-se trevolament, i fent de reüll al passar i donant el que's demana d'elles. I així és, doncs, sense dubte, la nostra propaganda. Ja poden entrar, ja, que no sentiran cap mala paraula, ni cap propaganda dolenta. Si les porten a les vostres dones i fills, al ball on s'hi respirarà un melfic ambient i al cine on veurán pel·lícules immorals, per què no dur-les aquí on és la propaganda de la vida nova, on nostre, fins les dones reclamen per a elevar-les a l'alt?

Generalment la vostra dona, quan arriba a casa, després d'assistir a un miting com el nostre, vos pregunta: i bé, quin pa porten sota l'axella aquells que han parlat?

Ja'n parlaré del pa que duïem.

Al goç de casa hi donem un troc de pa, i a més; però l'altre pa que no necessitem els socors però que necessitem nosaltres, és el que repartim en aquests actes.

Ja fa anys que's baten els homes per la llibertat. Es batien els pagesos de remensa, encara'n batem avui. Però n'hi ha de moltes maneres de llibertat. Hi ha la llibertat de treballar. Un home guanya un jornal i en paga dona un treball. Fora d'aquest treball que dona no hi ha dret a exigir res. Segurament que aquesta llibertat no incideix a l'altre. Doncs, s'ha de conquistar perquè no s'oblidui a un home que treballa a votar per aquell pel qual treballa. I així fa de bon conquistador, perquè no ha de subestimar aquesta vergonya com ja no existia la del pagès de remensa.

Hi ha una llibertat econòmica que consisteix en poder portar el treball a l'ofici que's vulgui, així com abans aquest venia a ser patrimoni dels grans i com ara, aquesta llibertat no està del tot conquerida. Adoncs hi ha la llibertat, que si és part que sona una contribució indirecta que grava més al pobre que al ric, també ho és que sona una limitació a la llibertat.

Hi ha la llibertat de pensar la qual a vegades topa amb les crencies i amb els sentiments religiosos. Aquesta llibertat se la de defensar, no a la llibertat de creure, que's homes poden engranyar-se.

Si tots els que han comentat els Evangelis els haguessin interpretat, us parlaríem com us parlem nosaltres; però aquells que us hem dit en vostre treball i posen trabes al vostre pensament, no són continuadors del Jesús de Galilea, que predicava l'amor entre tots els homes.

Tenim aquí pa que portem nosaltres. Esportem i enganyem en nostres ideals. Nosaltres, que's homes poden engranyar-se.

Avui ens creiem bons, però si demà destruïm d'essere, també us engranyarem.

Duen de Jesús, al qual també li agradaven les festes d'alegria, que un jorn assistí a unes bones. Durant la festa el vi s'acabà i Maria s'encarà amb son fill, suplicant-li: —Tú que tot ho pots, fés que tinguin vi.

Aquesta gent i que la festa pugui continuar.

Jesús demanà uns gars en les quals hi havia aigua, i posant-hi la mà al damunt, convertí l'aigua en vi.

Veïeu doncs, totes les prediccions, totes les obres, en les quals no hi hagi sentiment sinó aigua, però poseu-li la voluntat, i serà lloc i entusiasme.

Aquí, en aquests actes venim a posar les mans sobre les geres de l'esterilitat de la nostra vida pública. (Molt bé).

Vosaltres a Torelló teniu una escola, la qual deu estar en mala casa, sense material i amb un mestre que amb prou feines cobreix a mantenir-se; o sigui una escola que no té una guerra digna i insipida. Doncs, si tots tinguéssim el vostre vi, prou la transformem en guerra de vi.

Nosaltres portem un sentiment de Patria. Us hem parlat en català i ens heu entès, però no superficialment; mes en canvi els vostres fills van a una escola en la qual se'ls ensenya en castellà per lo que no veuen d'ella tota aquella riquesa de cultura que'n trobarien si se'ls ensenyés en la seva llengua.

Aquesta és l'essència del nostre catalanisme. El ser catalanista no vol dir esser afectat a un determinat programa. Els articles en els diaris, poden ser paraules vaines, però lo que's vosaltres fills veïn a l'escola i no entenguin al mestre perquè's parli amb una llengua que no és la seva, això són tristesses.

A Catalunya se li fa una gran injúria. En estadístiques consta com és la regió d'Espanya, que té més analfabets. Ja ho veieu: Catalunya, la que més gasta en coses de cultura!

Però això's compren. Jo se'n fí d'un bon obrer. Amb mi, veurà a l'escola, altres coses que després, per no haver pogut continuar els estudis, havien oblidat amb mi, tot lo que'l mestre hi havia ensenyat en castellà, durant dos anys d'escola.

En fill meu va a una escola on l'ensenyen en català, i en un any ja sab més que no sabem quan jo era infant en dos anys.

Aquells companys meus d'escola no ho haurien oblidat, que's ensenyaven si els hi haguessin ensenyat en català. L'ensenyança que rebien era com la sembra del gra en terra prima.

I els mateixos que's obliguen a en aquesta ensenyança, són els que després ens injúrien. No tenen prou amb injuriar-nos, que encara'n beuen! (Aplaudiments).

Volem que s'acabi això. Un canvi per a aconseguir-ho és la Mancomunitat. Si la fem veurem després que és el quins la preni.

I això que venim a explicar ho poden sentir tots els dones, i molts que anar al ball o que anar a la missa. Però adoncs en porten una altra, de missa, en la qual hi haurien d'intervenir les dones.

Aquestes senten per als seus fills un gran amor. Posen per a ells penes i angúnies. Però quan el fill els pot portar un soci eminent ve l'Estat, aquest Estat que les nostres dones no han volgut ajudar a millorar, i els hi pren el fill, i els hi envia a l'Àfrica.

Per a ajudar per l'independència, sino en què fill no'n sap pas res.

Doncs això cal dir-ho, les dones.

La guerra arxiva al país. Ja no són solament els pobles, sino també els rics, els que s'han de junjar a nostra companyia. Quan lo de Cuba, també sobrevingué un desastre, però aleshores els rics els voria a complicitat perquè exportaven en aquelles terres per valor de més de 150 mil·lions.

Però a l'Àfrica, que hi enviem? És un terreny arid, més petit que Catalunya, que no compensa els seus beneficis de bon tros els grossos estúpids que fem per guerra i submissió.

Pregunteu lo que doben els mestres i els catèdrecs, per a comparar-ho, i veureu que ni en les Universitats se pot viure de la càtedra. A la formació de la Joventut s'ha de dedicar l'hora perduda. (Molt bé).

I és així que donem mil·lions i mil·lions per a defensar una terra de roques, sense independència de la seva Patria. (Aplaudiments).

Sigueu, fratri, i homis en les vostres propugnes. No volem més parlar de coses que puguem tenir. Sigueu, però, de coses, sapiguem cada un lo que val i a on va.

Per Catalunya i per la República, sense tortuositats ni conculacions, anem seguint. Així quan aixequem el vostre casol he estat bé, sino la roya de les disputes no us hi deixaria viure.

(Graciosa ovidió que dura llarga estona.)

Seguidament s'obren el miting al que han

assistit representacions de Vic, Manlleu, Roda i altres pobles de la vora.

Altres actes

Acabat el miting, els oradors que prengueren part en el mateix, acompanyats d'una trentena d'amics, se dirigiren amb baranes al balneari d'Font Santa, situat a les ribes del Gés, en mig d'una hermosa arbrada.

En una espaiosa sala se serví un espléndid dinar, durant el qual regnà la més harmoniosa i alegre. Al despatxar-se el xampany, hi hagué bñdis, els quals resumí en Pere Corominas, amb un bonic parlament.

Una nota simplica. En el mateix balneari hi dinaven uns excursionistes religiosos, sense que mai la tolerancia los tortura pel més lleu incident.

De retorn a Torelló varen visitar el local de l'Unió Democràtica, sola quals balneari Torquès d'ells Bofils executà uns prediques sardanes, que en la plaça Pujol, foren puntejades per tot el jovent, entre'l que hi figuraven un ram d'hermoses senyores encant de la vila de Torelló.

Les sardanes eren ballades amb fervor, amb entusiasme, posant l'ulls o als ulls dels nostres amics barcelonins que tenien la sort d'assistir a tan bell spectacle.

A la nit els senyors Corominas, Layret i Gambús retornaren a Barcelona, essent despatxats per un gran nombre de correligionaris, que rebueren a Testadó a donar-los comiat.

DE POLÍTICA

NOTES I COMENTARIS

Festa commemorativa

Abans d'ahir a la tarda va celebrar-se a Igualada la manifestació cívica que, com cada any, té lloc en aquella lliberal ciutat, per a commemorar l'aniversari de l'entrada dels carlins.

La manifestació va organitzar-se en la plaça del 17 i 18 de Juliol, dirigint-se cap al cementiri per a dipositar flors i coronas damunt la tomba dels ciutadans que moriren en aquella luctuosa jornada.

La cerimònia fou senzilla i emocionant. Dirigiren la paraula a la multitud congregada a l'entorn de la tomba de les víctimes del canibalisme carlí, els regidors de l'Ajuntament d'aquella ciutat senyors Josep Ramon i Sebastià Freixas, l'exdiputat provincial senyor Serra i Constantí i el senyor Veremunde Bertran.

L'acte s'acabà sense incidents, dissolvent-se amb tot ordre els manifestants.

Els que se'n van

Acaba de morir a Figueres, a l'edat de 76 anys, el ferm lluminador republicà Pelai Massaner.

A l'acte de l'enterrament, que va ésser purament civil, va assistir-hi nombrosa concurrència. En el cementiri, don Joan M. Bofill pronuncià un eloqüent i sentit discurs en elogi del que acabava de deixar-hos, després d'haver lluitat anys i anys per la causa de la República.

De jove va figurar en el partit més avançat d'aquella època; fou progressista amb en Zorrilla, al qual va seguir fidelment ajudant-lo en totes les tentatives que per a restablir la República feu aquell quefe revolucionari i així s'explica que en els seus últims anys, en Massaner, seguit als seus companys de tota la vida, tingués tendència pel partit den Lerroux.

Havia estat diputat provincial i regidor en el Municipi de Figueres i s'havia distingit en la seva carrera d'advocat, havent sigut separat del càrrec que exercia en una Audiencia de Catalunya, per causa dels seus treballs revolucionaris.

Que la terra li sigui lleu!

Els socialistes

Abans d'ahir, a la tarda, amb extraordinària assistència d'afiliats, va reunir-se en el Centre de Sant Martí, en assemblea general, l'Agrupació Socialista de Barcelona.

Després de donar-se compe del movi-

ment d'altres i baixes del partit, varen adoptar-se, entre altres, els següents acords:

Constar a la consulta del Comitè Central del partit socialista obrer, en el sentit de declarar-se favorable l'Agrupació barcelonina a la permanència dels socialistes en la Conjunció.

Organitzar, per a quan vinguin els companys Fabra, Ribas i Virginia González, un acte de propaganda, amb la col·laboració dels mateixos, que's procurará revesxi extraordinària importància.

Per a realitzar els treballs d'organització de l'esmentat acte, va quedar nomenada una comissió, composta dels companys Gardó, Gelabert, Carreño, Nin i Barro.

Per a quan arribi de París, per a pendre part en la campanya de propaganda socialista que tindrà lloc per tot Catalunya, els nombrosos amics amb que compta a Barcelona el senyor Fabra Ribas, pensen obsequiar-lo amb un banquet de caràcter íntim.

Juants i vinents

Ha arribat de París el senyor Cambó.

El senador don Joan Rossell ha marxat cap a Madrid.

Ha sortit també per a la capital de Espanya el diputat a Corts don Julià Nogués.

Procedent de Madrid ha arribat el caecrèdit de l'Escola Central d'Enginyers dels Carls Marxa.

Es troba a Barcelona el diputat a Corts senyor Caballé Goyeneche.

Varies

Diuen que a la tarda el diputat a Corts senyor Moles donarà una conferència a la Joventut Republicana de Lleida, després de lo qual serà obsequiat amb un banquet pels seus correligionaris de la capital i del districte.

El vinent diumenge la Joventut Democràtica de Mora d'Ebre inaugurarà les seves escoles neures, que dirigirà el distingit professor don Lluís Dretell.

Pendirà part en l'esmentat acte, entre altres oradors, el president de la Joventut Republicana de Tortosa don Josep Berengué i l'il·lustre escriptor Marcell Domingo.

L'acte promet revestir molta importància.

Es diu que ha dimisit el seu càrrec el tesorero de la Junta Provincial Tradicionalista don Josep de Sitjar.

Notes varies

Un company preguntà anit si era cert que per un conegut advocat d'aquesta ciutat s'havia presentat una denuncia contra un també molt conegut delegat de política.

El governador s'estranyà un xic de la pregunta, i digué per tota resposta que procuraria enterar-se de la qüestió.

L'arcalde d'Igualada telegrafia ahir al senyor Francos Rodríguez per a comunicar-li que cap allà a les onze, havia passat per aquella població l'infanta Isabel.

Sigüé rebuda per les autoritats i algunes persones significades.

L'infanta entregà a l'arcalde 200 pessetes amb destí als pobres.

Després renunçà al seu viatge en direcció a Saragosa.

Tornà de Madrid, amb l'express d'ahir matí, el secretari particular del senyor Francos Rodríguez, senyor López del Oro, junt amb la seva distingida esposa i cunyades.

El governador ha ratificat l'ampliació del plaç per a concórrer a l'informació pública oberta amb motiu del projecte d'abastament d'aigües que accepta l'Ajuntament de Barcelona.

Han estat a visitar al senyor Francos Rodríguez, el secretari del Centre Asturià de Madrid don Pius Arias, l'exdiputat D. J. Méndez Cardona i don Frederic Travé.

Corresponent a l'invitació que se li va fer, el governador visitarà l'hostatge social de la Casa d'Amèrica el prop- vinent dijous, a les cinc de la tarda.

Una representació de l'Associació de pares de família ha exposat al governador el fet d'haver sigut atropellats pels seus pares uns nois pobres.

El governador n'ha pres nota per a posar-hi remei.

Per infraccions de la llei del descans dominical, es denunciaren diumenge 495 establiments, de les quals denúncies en passaren 15 al jutjat.

Invitat per l'arcalde de Sabadell el governador assistirà a la festa major d'aquella ciutat.

Successos

UN MORT I UN FERIT EN BARCELONA

Anit, a cosa de les nou, desapareixen tres gossos a la plaça del Padró, gran via pública de la ciutat, a causa d'una explosió produïda per aquest amb una escombra que anava contra l'agressor i l'altre sentit.

Els dos agressors rebieren greus ferides sent recollits i duts a la casa de socors del carrer de Barbària.

Un d'ells, el que pagà la botellada, no se sab com és diu, presentava una ferida penetrant claustral a la part dreta i la línia esternal, essent mortal de necessitat. Efectivament, al cap de pocs moments desgratada moria.

L'altre, nomenat Felicit Huguet, de 16 anys, i habitant al carrer de Miquel cordal, no penetrant.

L'agressor, nomenat Pasqual Escorial, de 16 anys d'edat, fou detingut.

Els tres actors d'aquest drama son bñbers i dependents de la barberia del senyor Ferrn Gascon, davant de la qual s'ocorren ren les disputes.

ESPECTACLES

Teatre Novitats

Compania comico-dramàtica d'ENRIC BORRAS

Avui dimarts, nit, a dos quarts de deu. Segona representació de la tragèdia en tres actes, de don Angel Guimerà, de notable èxit.

El alma muerta

Nou decorats dels senyors Moragas, Alsina i Vilamara. Demà dimecres el gran drama.

La muerte civil

Dijous revetlla de Sant Joan. Progremonstre.

2, 2 drames, 6, 6 actes, 6, 6

Primer «Malva-locas». Segon «Juan José». Se despatxa en Comptaduria.

Gran Teatre del Bosc

Gran compania d'òpera italiana, Empresa artística Carles Mestres. Avui dimarts 22 juliol 1913. A dos quarts de deu. Debut del bariton.

Giuseppe Olivazzi

amb l'òpera «Un ballo in Mascheras». La trada general 90 cèntims.

FRONTO COMTAL

Gran partit extraordinari per a avui nit, un quart d'onze.

Edrdo cant Navarrete. ROJOS: Vicandi, Navarrete, BLAUS: Alfonso, Edoardo, Blenner. Detalls per cartells. Nuls els «pases».

Saturn Parc

Centre d'atraccions decididament proficte i declarat de moda pel públic barcelonès. Únic que posseeix els elegants i monumentals sports.

Els Urals. Witching Waves

i altres molts d'excel·lents i interessants acceptació.

Tanagra invent patentat per Espanya per aquest

Empresa cada dia més visitada. Luísa Marich, la millor cantadora del món, solament vint-i-un anys, convence el públic.

Teatre Cine

Fenomen Menier, home de foc. Banda d'Alcántara tardí i aït.

ENTRADA DE PASSEIG 10 CÈNTIMS

Avui dimarts, dia de moda, a les 10 hores se celebrà la primera cursa de cates en la pista del «Witching Waves».

La relació de condicions i premis s'explica al públic en la mateixa pista. Per a donar major relleu a la lleuitat obsequiarà a les senyores amb llits «bouquet» la banda d'Alcántara executant la memorable batalla de los Castillejos, de Maria.

TURO PARK

El major centre d'atracció d'Espanya. Obert tardí i nit. Avui dimarts programa selecte.

Gran concurs de patins

amb valiosos regals per les senyores que prenguin part en el concurs i en el que jugarà la

Copa d'honor

Premis per als cavallers. Banda militar, 40 modernes atraccions. Cafè Restaurant.

Entrada, 25 cèntims.

Dijous revetlla de Sant Joan

Concerts

ROYAL CONCERT «MUSIO-HALL»

Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comar. Grans Concerts tots els dies tardí i nit, per una important «Compania de Varietés».

Gran - Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Concert, Restaurant, Parquet.

ALCAZAR

Gran Café, Concert, Restaurant, Parquet.

Sarsuclles alegres. Continuament Grans Dances.

Cinematògraf

Grancine saló Doré

Avui dimarts gran programa de cine i 4 colossals atraccions.

Exit gran de «Los 1, 2, 3, 4, 5, 6», d'altres 1, 2, 3, 4, 5, 6, gran atracció de cants i balls regionals valencians. «Los Sevillanos», duet de cant i ball. Ovocions conegudes a la gran cançonista única en el seu gènere.

Bella Colombia

El gran duet comè exotíic italià.

Los Vilefleurs

El millor programa de varietés de tots els locals de Barcelona. Dissabte 26 debutarà la atracció més gran de l'època, debutarà lo més còmic, lo més interessant, lo més herms dels espectacles actuals.

PLANA ECONOMICA

Núm. 4

Mal camí per a pactar

Judicis injustos

i coacció intolerable

No ocultem les nostres intenses simpaties per la França. Repetides voltes ens hem manifestat obertament francòfils; al·lants devots d'aquesta França cervell del món, empori de la civilització contemporània, terra de llibertat, mestra i desvetlladora dels pobles, generosa camp d'experimentació de totes les idees noves, glòria del geni llatí, germana gran de les nacions novellanes. Per això ens dol veure en ella, de tant en tant, afectes i manifestacions d'egoisme, impropis de la seva història i de la seva missió.

En el terreny dels afers econòmics, es ont sovintejem més aïtals manifestacions de l'egoisme francès, que ens fan antipàtics a la gran República, sinó sabemsim que's característic general de la producció moderna, de la construcció actual de les societats humanes, metal·litzades pel règim capitalista.

Are, amb motiu del nou Tractat de Comerç entre Espanya i França, que per alguns se demana amb sobrada lleugeresa i manca de discreció, s'ha posat novament en evidència aquest insu egoisme d'importants classes productores de la nació veïna, sentiment que acaba de exterioritzar el vell quotidià reaccionari de París «Le Temps», en un article editorial, en el qual se formulen judicis referents a Catalunya tant erronis com injustos.

Acusa «Le Temps», fent pot ser de portaveu als elements de la poderosa Associació de l'Indústria i Agricultura franceses que son els que més reclamen la celebració de dit Tractat, a les classes productores de Catalunya, i especialment a les nostres cambres de Comerç, de mantenir-se en un proteccionisme a ultrança, intranzigent i agressiu, que ha impossibilitat fins ara i impossibilitarà novament la concentració d'unes relacions econòmiques entre els dos països, que creu «Le Temps» que estan en la naturalesa de les coses i en l'interès de tota Espanya.

No creiem justes les apreciacions del diari parisienc. Les nostres Cambres de Comerç, així com les d'Indústria, s'han limitat ara a exposar el seu criteri sobre la dita qüestió del Tractat projectat, a manifestar el seu pessimisme sobre la conveniència d'aïtal Tractat, a demanar, en cas de celebració del mateix, per a la nostra producció, tant l'agrícola com l'industrial, les compensacions degudes per a que no entreguem cegament els nostres mercats a França, per a que'l pacte que s'establirà sigui realment equitatiu. Mes convindria el judici de «Le Temps» als seus compatriotes, on aquells que han profitat en un «non possumus» intranzigent, encara no s'ha parlat de demanar per a les nostres mercaderies una rebuïxa justa, equitativa, de les altíssimes, casuïstiques tarifes de l'arancel francès de 1910.

No som nosaltres, en matèria econòmica aprioristes. I perquè no ho som, no som ni proteccionistes intranzigents ni lliurecambistes resolutos.

Pot ser, sentimentalment, ens enamorem del lliure-cambi dels productes de tots els pobles, però som homes nosaltres de realitats i perquè ho som, veiem la necessitat de defensar la nostra indústria, que encara que floreixent, per la seva joventesa, necessita protecció, tanta o més que la nostra agricultura, en apoi de la qual estem també disposats a fer tot quan poguem. I perquè som homes de realitats, nosaltres volem que l'interès de Catalunya es primordialment industrial, perquè la nostra indústria, la nostra naixenta, modesta indústria, és la principal font de riquesa del país, constituint la seva primera força econòmica. No cal per a demostrar-ho gaires consideracions ni molts números. 2 milions i mig d'habitants poblen Catalunya, i d'aquests 2 milions més de la meitat viuen i treballen en poblacions i comarques industrials. Llevat de Barcelona, la gran urb, de 800.000 habitants de fet, tota dedicada a la producció i al comerç, les més importants poblacions que la segueixen en ordre son ciutats industrials, capitals de comarques productores amb nombre considerable d'habitants cada una: Sabadell, Terrassa, Manresa, Vilanova, algunes villes del Baix Empordà, les de la Conca del Ter etc.

L'indústria fins i tot ha invadit les comarques tradicionalment rurals. L'alta muntanya catalana se va industrialitzant cada dia més, mercès a l'aprofitament de l'Phila blanca i avui ja son nombroses i importants les fàbriques que hi estan establertes. Serà pot ser aquest un mal social, com ho és indubitablement l'èxode de les poblacions rurals, l'industrialització dels camps, però aquest mal no's guanyarà amb tractats que arruïnen a l'afectació la nostra producció.

L'indústria catalana representa ja una força econòmica considerable, la prosperitat de bona part de nostra Patria, el pa de considerables multituds obreres, per a que nosaltres permetem entregar la seva sort a les mans baroneres dels ministres espanyols i dels enemics eterns, declarats o encoberts, de Catalunya. Per això considerem oportuna i patriòtica l'intervenció de les nostres corporacions econòmiques en l'afer que's discuteix.

Si's poden fer concessions que no perjudiquin considerablement a la nostra producció, fàcilment en bonhora en gràcia a l'afermament de les nostres relacions amb França que nosaltres voldríem veure intensificar-se cada dia més, puix les creiem beneficioses per a Espanya sobre tot en l'ordre polític internacional. Però just i equitatiu es també que demanem a canvi dels nostres sacrificis, les compensacions degudes per part dels pro-

ductors francesos. Això és lo que sosté Catalunya, això és lo que afirma la Cambra de Comerç barcelonina, que és la que se'n endú les més fortes censures de l'important diari orgue de les classes conservadores franceses.

En lo que's rebelem, es en les amenaces de «Le Temps» per créreules una coacció intolerable al Govern d'Espanya. Diu «Le Temps», amb malíssima intenció: «Seria deplorable que'l Govern espanyol fos influenciat per aquesta sistemàtica oposició de les cambres de Comerç de Catalunya.» Lo que diem nosaltres es que seria deplorable que si'l govern d'Espanya, que si la monarquia espanyola té algun compte a pagar a França, fos Catalunya qu'il tingués de saldar en definitiva.

R. NOGUER COMET

El Comerç de Melilla

La Cambra de Comerç de Melilla ha elevat un informe a la Comissió nomenada en el ministeri d'Estat per a estudiar els medis que puguin perjudicar o afavorir el comerç amb el Marroc.

En dues parts es divideix l'estudi, a saber: primera, la que's refereix a que's favoreixi el desenvolupament del Comerç que's verifica per Melilla amb el Marroc i segona, la que té per objecte aconseguir que aquest comerç se nacionalitzi, es a dir, s'espanyolitzi.

S'exposa primerament en el mentat informe, el desenvolupament del moviment comercial amb el Marroc per Melilla, des de que en 1893 se declarà aquesta plaça port franc. Des d'aleshores, el comerç ha anat pujant fins a arribar en 1912 la xifra de 58.640.184 ptes., qual xifra no ha aconseguit cap altre port del Marroc, ni Tanger.

Empré, des de 1900 l'esfera de l'expansió comercial de Melilla va disminuint, degut, en primer terme, a la competència que amb millors medis li fan els mercats francesos i en segon lloc, a la continu expansió territorial que França realitza vers l'interior del Marroc, instalant nous mercats en els ports que successivament ocupa. Si el trafec de Melilla ha augmentat, malgrat haber perdut territoris que abans eren tributaris d'ella en el concepte comercial, se deu a que's moros han vist creixer lurs necessitats pel tracte amb els europeus, lo qual explica que les mateixes cables consumeixin avui ma-

jors quantitats d'articles de totes menes que 20 anys ençà. De manera, que sense la pèrdua d'aquells territoris, el comerç, arribaria sense esforç a 70 o 80 milions de pessetes.

Per a recobrar lo perdut, per a defensar els mercats que encare tenim i guanyar-ne de nous, la Cambra proposa que s'usin els mateixos medis que d'alguns anys ençà emplen els francesos i que tant excel·lents resultats els hi han donat en la frontera Argelina.

Enten la Cambra que donarien un resultat immediat a favor de l'expansió comercial de Melilla: Primer, el rapid acabament de son port; Segon, l'ocupació de nous territoris a l'interior del Marroc; Tercer, la construcció dels ferrocarrils de Melilla a Ain Zorah i Kasba Msem per a enllaçar amb el del Gran projecte de Uxla a Taza, i el d'Alhucemas o el Peñon a Fez; Quart lliure tulu, el-laboració i venda del tabac a Melilla i Ceuta, i Quint: Zona industrial a Melilla.

Hi ha que transformar en nacional — diu la Cambra — el Comerç de Melilla, avui, en sa major part, estranger. En aquest concepte, les estadístiques comercials deixen molt d'èsser satisfactories, constituint el més fort argument contra aquells que creuen el Nord d'Àfrica com la terra promesa a Espanya. L'estadística de l'any passat 1912, ens dona les següents xifres: importació estrangera, pessetes, 35.622.082; importació Espanya, 20.018.082; exportació a Espanya, 20.018.082; exportació a l'estranger, 20.018.082. (Remarqui's l'esconat d'aquestes xifres, comparades amb la de l'importació tot lo enviat allí per a sostenir al exercit). Exportació a Espanya: ptes., 20.018.082; exportació a l'estranger, ptes., 820.130. (Remarqui's l'esconat d'aquestes xifres, comparades amb la de l'importació tot lo enviat allí per a sostenir al exercit). Exportació a Espanya: ptes., 20.018.082; exportació a l'estranger, ptes., 820.130. (Remarqui's l'esconat d'aquestes xifres, comparades amb la de l'importació tot lo enviat allí per a sostenir al exercit).

Per a nacionalitzar, més ben dit, per a espanyolitzar el comerç de Melilla, proposa la Cambra tot un programa de política econòmica, que segurament anirà a augmentar els munts de paper inútil del arxiu del Ministeri. Les bases capdals de dit programa, que no veurem probablement mai realitzat, son les següents: Ports francs, Zones neutrals o admissió d'aquestes xifres, de les primeres matèries que serviran per a la fabricació de productes destinats al Marroc — Bonos o primos a l'exportació dels esmentats articles. — Tarifes especials mínimes de ferrocarrils — Rebuïxa de la tarifa de nolis dels vapors Correus d'Àfrica — Admissió a la Península, amb excepció de drets aranzelaris dels productes procedents dels territoris ocupats per Espanya a Ceuta i Melilla.

La Barcelona Traction Light & Power C. L

En el suplement al número 84 de la gran revista financiera francesa «Moniteur des Interests Matèriels» hi hem trobat un extens estudi — amb vistes a la propaganda — de les colossals empreses financieres que ha creat o està realitzant el Dr. F. S. Pearson, personatge que juga amb els milions i que en nostra terra s'ha creat un prestigi fantàstic.

Les empreses del Dr. Pearson estudien els Srs. E. Stallaerts i Alfred Loewenstein son les següents: la «Brazilian Traction Light & Power C. L.», la «Barcelona Traction Light & Power C. L.», i la «Mèxico Tramways C. L.» i en totes elles se descobreix el geni financier del cèlebre home de negocis canadenc.

Voldríem donar un extracte de l'estudi dels Srs. Stallaerts i Loewenstein, però impossibilitats de fer-ho, ens concretarem a traduir la part de son estudi referent a la «Barcelona Traction Light and Power C. L.», les empreses que es la que més ens interessa a nosaltres. Alguns dels dats que donen els autors, ja son coneguts de nosaltres, però altres, sobre tot els referents a les darreres adquisicions fetes, als projectes i als càlculs de la poderosa Companyia, seran segurament desconeguts per la casta totalitat dels catalans, i això ens mou a publicar íntegrament l'estudi, en la següent de que interessarà a nostres lectors.

Volem fer encara una observació: com hem dit, l'estudi dels Srs. Stallaerts i Loewenstein té tots els caràcters de reclam, de propaganda, d'èsser fet per «gent de casa» per a interessar als homes de negocis de tot el món en les empreses de la gran companyia. Però pel mateix fet, els dats que's contenen en el treball en qüestió són els més exactes dels coneguts fins ara, que tant ha volietat entre la nostra gent la fantasia sobre aquestes empreses, i això mateix ens mou més a donar-ho a conèixer, sense que naturalment cap financer lucrativa ens guïi. Mirem únicament l'interès públic, el desig d'informar a tots els catalans d'aquestes empreses que han de transformar la Patria. Qui pensés lo contrari, pitjor per a ell.

Diu aixís el treball dels esmentats escriptors:

«La Barcelona Traction, Light and Power C. L.», és la darrera vinguda de les empreses del grup creador de les grans explotacions d'hulla blanca del Brasil i a Mèxic.

El Dr. F. S. Pearson i els seus col·laboradors, posant a contribució l'experiència obtinguda i els bons resultats aconseguits a Rio Janeiro, Sao Paulo i a Mèxic, han fundat la Barcelona Traction, Light and Power company, limited, amb el fi d'explorar a Catalunya, es a dir, en el centre industrial per excel·lència d'Espanya i un dels millors d'Europa, un servei de distribució d'energia eléctrica per a la força i per a la llum, així com un servei de tramvies.

La població de Barcelona i els seus a-

gregats arriba actualment a prop de 800 mil habitants i la població total de Catalunya puja a 2.500.000 habitants a prop.

La companyia se constituí en 1911. El seu capital-accions que primitivament era de 25 milions de dollars, dividit en 250 mil accions de 100 dollars cada una, ha sigut augmentat a 30 milions de dollars, per haber entregat una part del capital nou a la Societat belga dels tramvies de Barcelona i el saldo fou conservat per a ésser emès a la par a mida de les necessitats de la Companyia.

Les accions de la Barcelona Traction, Light and Power Company Limited, se negocien a Toronto, a Londres i a Brussel·les. El capital-obligacions actualment autoritzat, de la Companyia, es de 7 milions de lliures esterlines.

I. ENERGIA HIDRO-ELECTRICA

A l'ensemps que s'empenya la construcció de les seves instal·lacions hidro-elèctriques, la Barcelona Traction, Light and Power Company, limited, debutava, en l'execució de son programa, per l'adquisició del control de diferents empreses en explotació a Barcelona i son voltants i especialment per l'adquisició de la Companyia Barcelonesa de Electricitat, que explota a Barcelona una empresa de distribució d'energia eléctrica alimentada per la força tèrmica. Així s'assegurava un primer medi de clientela en la regió que anava a servir.

La Companyia ha adquirit 35.714 accions de les 36.000 que formen el capital de la Companyia Barcelonesa d'electricitat els ingressos de la qual s'havien elevat en els quatre anys darrers a les xifres següents:

Ingressos bruts:	Ingressos nets:
1909, 5.868.303	1909, 3.304.987
1910, 6.286.897	1910, 3.408.790
1911, 7.255.530	1911, 3.973.663
1912, 8.984.530	1912, 4.594.777

En quant al 1913, els ingressos dels 4 primers mesos marquen sobre les xifres del període corresponent de 1912 una progressió ben remarcable, especialment en lo que's refereix als ingressos bruts quals xifres testimonien un rapid desenvolupament de la clientela. Aquests ingressos, han pujat en efecte a 3.502.291 ptes. brut i pessetes 1.794.608 net, donant un augment de ptes. 635.113 o sigui d'un 22 1/2 % brut i de ptes. 113.487 o un 6 7/5 % net sobre les xifres dels quatre primers mesos de 1912.

Els gastos d'explotació sort avui influïts per l'augment del preu del combustible i dels gastos de transport d'aquest, més des de que siguin posades en marxa les primeres unitats de les instal·lacions hidro-elèctriques de la Companyia la força que aquestes donaran podrà ésser produïda amb un coeficient de despeses sensiblement disminuït. Els ingressos bruts, per altra part, no tardaran a pendre nous des-

enrollos, car la Companyia, que en 1912 ha tingut 3.500 clients nous, compta tenir-ne uns 6.500 mes en 1913.

L'energia que proporciona llum i calor a la clientela i es produïda per les instal·lacions de la Companyia pujava en 1 de Juny darrer a 77.983 HP. i restaven encare, en execució de nous contractes firmats i per a proveir de força als tramvies de Sarrià, a prop de 21.000 H. P. més, es a dir que'l total d'energia arribava a 98.983 HP.

Ademés té conclòs, amb la Societat Ibèrica de l'azoe, filla de la Societat noruega, un contracte per a aprovisionar-la de 75.000 HP. que entrarà en vigor des de que's podràn establir les instal·lacions per a utilitzar les reserves hidroelèctriques de la concessió de l'Ebre, les quals son susceptibles de desenvolupar més de 150.000 HP. Els treballs que actualment efectua la Companyia, tenen per objecte desenvolupar 137.000 HP. mitjançant dugues centrals de gran importància i d'altres dugues centrals auxiliars.

Aquests treballs se realitzen amb gran activitat i més de 10.000 obrers hi treballen. El Concell preveu que una primera instal·lació de 56.000 HP., la de Serós, podrà ésser posada a servei a les darreries d'aquest any i que la de 81.000 HP., de la ribera del Pallaresa, podrà ésser posada en execució cap a la fi de 1914.

Un pacte convingut amb la Companyia General d'Electricitat, dona a la «Barcelona Traction Light and Power» dret a un important interès en la Companyia Energia Elèctrica de Catalunya, que construeix simultàniament una fabrica hidroelèctrica a l'alt Flamisell (Capdellà) i una central tèrmica a S. Adrià del Besòs. Aquest pacte estableix a l'ensemps una «entente» industrial entre les dugues companyies.

En matèria de tramvies, la Companyia ha debutat amb l'adquisició de la totalitat del capital-accions de la del Ferrocarril de Catalunya, Societat anònima espanyola i per aquest fet, ha obtingut el control del Ferrocarril de Sarrià a Barcelona, que explota una via fèrria i un tramvia elèctric el terme del qual està situat al Centre de Barcelona, Plaça Catalunya. Actualment construeix una perllongació d'aquesta línia fins a les poblacions ciutats de Terrassa i Sabadell, per medi d'una foradada d'aprox 1.600 metres de llargària, a travésant la muntanya que separa Barcelona de dites localitats.

E. STALLAERTS
I ALFRED LOEWENSTEIN

Vinificació moderna Preparació de la brema (1)

La cura que s'ha de tenir respecte al material i a les construccions ont deu fer-se l'elaboració del vi, es una qüestió de la més gran importància en la vinificació.

Un viticultor pot comprometre greument sinó de faïç irremediable, la qualitat dels seus vins, per qualsevol negligència. Quants vins picats, marejats, de mal gust, deuen la causa a una manca de cuidados, a negligències en la preparació del material vinífic, a la manca de precaucions les més elementals de neteja del celler, i sobre tot a l'ignorància dels medis que s'han d'emplejar per a obtenir una aspeccia completa del material.

Jo he vist molts paguesos netejar les premses, les trepitjadors i els utensilis de breumar, amb vi, portats de la creencia d'obtenir així millor neteja. No's donaven compte els desgastats, que sembraven així els ferments de la fermentació en la seva brema, i després se mostraven asombrats quan el vi se'ls picava a les primeres calors de març!

Es doncs, indispensable, d'absoluta necessitat, que tots els objectes que han de ésser posats en contacte amb els raïms i amb el vi siguin d'una condició rigorosa; és aquesta una condició «sine qua non» d'una bona elaboració i d'una perfecta conservació del vi.

Es germes d'infecció poden ésser propagats tant pel material (portadores, premses, trepitjadors, tines, etc.), com pels locals de fabricació i de conservació. No'n hi ha prou amb fer un rentat amb aigua, del material, precisa una desinfecció completa del material i també un rentat seriós de les construccions ont deu fer-se l'elaboració, a fi de suprimir lo més possible tots els germes de podridura i criptògrames.

MATERIAL DE PREPARACIO I DE GUARDA

El material d'ús temporari, com les premses, les trepitjadors, etc., són en general abandonats i descurats després de la elaboració i esdevinden receptacles de bacteries, per la pols i la podridura degudes a l'aire i a l'humitat.

Han d'ésser rascats i ascombrats en sec, després rentats amb aigua bullenta si es necessari i després passats per grans quantitats d'aigua fins que no deixin cap olor.

(1) Apropant-se la data de la brema, en la qual es recull el fruit de les vinyes de nostra terra, part principalíssima de la nostra producció agrícola, hem elegit de distingit enolog, francès M. Kegels, un treball en el qual donem algunes profitoses nocions a n'aqueus, duts excessivament per l'empirisme. M. Kegels ha tingut la deferència d'acceptar nostra indicació i avui tenim el gust de començar la publicació de son treball escrit expressament per a la «Plana Econòmica» d'EL POBLE CATALÀ. N. de la D.

El ferrocarril de Sarrià, que explota avui uns 6 kilòmetres de línies, ha realitzat, en els darrers tres anys, els ingressos següents:

1910	587.420 ptes.
1911	627.587 ptes.
1912	794.347 ptes.

Molt recentment, la Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited, s'ha assegurat una important participació en la Societat belga dels tramvies de Barcelona. A conseqüència del contracte amb aquesta Societat, s'ha encarregat des de 1 de Janer d'enguany de l'explotació de tota la seva xarxa de tramvies i la de les seves filials, mirantant la garantia de distribuir a les accions i parts de fundador un dividend progressiu fins a 1920, en qual data restarà invariable. Després de pagar totes les càrregues obligatòries, i els dividends fixats com hem dit, tots els demés beneficis realitzats per «Los Tramvies de Barcelona», esdevindran a la Barcelona Traction Light and Power Company, Limited.

Els ingressos de la Societat dels Tramvies de Barcelona i ses filials, arribaren a les xifres següents en els tres anys darrers:

1910	8.855.695 ptes.
1911	9.605.724 ptes.
1912	10.248.814 ptes.

Aquests ingressos, que des de'l començament d'aquest any, han tingut en relació al període corresponent de 1912 una progressió mitja d'aprox de 2.200 ptes. diàries estan cridats a pendre en l'esdevenir, fora de l'augment normal, un desenvolupament especial degut a que la Companyia gestiona l'unificació de la seva xarxa, en la qual avui no pas totes les línies tenen la mateixa amplada i mercès també al desenvolup que donarà a la ciutat i a tota la seva regió l'establiment de vastes instal·lacions hidroelèctriques que augmentaran considerablement l'activitat industrial del país.

Així doncs la Barcelona Traction, Light and Power Company Limited, s'engrandirà en bona part d'aquest nou desenvolupament, tant per l'interès que ha pres en l'empresa com per son contracte d'explotació.

E. STALLAERTS
I ALFRED LOEWENSTEIN

ENSOFRAT DELS BARRILS, BOTES, ETC.

Aquesta operació que deu ésser feta en el moment de l'empleu dels barrils, botes, etc., i un poc abans del cullenen, requereix ésser feta intel·ligentment per a evitar certs accidents.

No's deu pas ensofrar un barril o bota que no sigui perfectament escorregut, perquè l'acid sulfuric produït per la combustió del sofre, se dissol en l'aigua i pot donar molt gust; es precis també evitar que caiguin en els barrils les cendres i les parts de sofre inflammat; els sulfurs se dissolen en els mostos o els vins i donen lloc a gustos d'ous podrits molt desagradables.

Els sofres generalment emplenats contenen impureses, a voltes fins arsenic. Es doncs, preferible deixar arreuonada aquesta vellà pràctica i usar l'acid sulfuric anhidre, perquè aquest no te cap dels inconvenients que elim senyalat i no produïx mai mals gustos.

Mercès al sulfímetre de Paistell, es cosa fàcil dosificar les més petites quantitats d'acid sulfuric, lo que fa l'ús d'aquest ben pràctic i econòmic. Ademés del tractament dels barrils o botes, el sulfímetre pot servir per a les dosis d'acid sulfuric empleat en els mostos i els vins com ho veurem a continuació.

Tots els barrils atacats de mal gust o habent contingut vins d'ents, deuen ésser tractats pels medis que acabem d'indicar; i aquells fortament atacats se'ls treuran'l fons, després passats per aigua bullenta, tornats a tapar i finalment tractats seguint les nostres indicacions.

Les teles de les premses, les aixetes eta deuen ésser obogec igualment d'una desinfecció deixant-les un quart d'hora en una solució de bisulfit al 10 %.

LES CONSTRUCCIONS VITICOLES

Les construccions ont se prepara i es conserva el vi deuen ésser allunyades dels medis d'infecció, femers, comunes, etc. Hi deu haver certa ventilació per a evitar els excessos d'humitat, favorable al desenvolupament de podridures.

Un celler, en el moment de la brema, no deu contenir cap objecte cobert de podridura i els seus murs deuen ésser escombrats de tots els ferments i microdermes que resideixen a la superfície o en les sinuïtats de les parets, per medi d'una passada de calç. El medi millor i més econòmic de fer-ho es utilitzar un pulveritzador com els que serveixen per a sulfatar les vinyes i al qual s'adapta un manec de l'alcalia convenient per a arribar a totes les parts altes, plafons etc. del celler.

Una fórmula que dona grans resultats, tant per les facilitats de preparació com per les seves qualitats desinfectants i anti-criptogàmiques, es la següent:

Calç viva	100 kgs.
Clorur de calç seca	10 »
Sulfat de coure	10 »

Se prepara la calç pel mètode habitual, en ella's fa dissoldre el clorur de calç i després s'hi afegeix el sulfat de coure, dissolt a part.

El sol del celler deu estar absolutament sec i net. Lo millor es ferlo recobrir de una argamassa de ciment disposant alguns regadors per a la sortida de les aigües i la moneja.

Es bo també netejar els conductes de desaguam que constitueixen casi sempre un focus d'infecció. Després d'una bona passada d'aigua convé desinfectar-los passant-hi una important quantitat d'aigua amb una dissolució de lisol o de acroeyol o altre desinfectant.

(Seguirà).
A. KEGELS

Estudis Económico-Socials

JORNADA DE TREBALL

I PRODUCCIO

El Monitor oficial del Comerç anglès en estadístiques recents, consignava que la producció del carbó a la Re Unit fou de 271.800.000 tones en 1911 o sigui 7.500.000 més que en 1910, malgrat haber entrat en vigor en dit any la llei de la jornada de 8 hores per als obrers de les mines carboníferes, llei votada en 1908. Hi hagué doncs, disminució de la jornada de treball i augment de la producció, farrant una volta més, l'argument tradicional dels enemics de la disminució legal de les hores de treball.

Algún podrà constatar això que segurament, per a obtenir tal augment de la producció, se tingué d'augmentar també el personal, però no es així. En efecte, la memoria oficial anglesa d'mostra que lo treball augmentà l'intensitat de treball de cada obrer. La producció mitja d'aquest, que era de 253 tones en 1910, arribà en 1911 a 255, es a dir que treballà menys, produí l'obrer anglès més. Es més, entrant en detalls, les regions que en certs districtes, com les regions de Lancashire i Chester, inclòs disminuï el nombre d'obres emplenats i en canvi la producció total augmentà.

El fet es doncs negat. A la disminució de la jornada de treball correspon augment de producció. I això no es sorprenent, perquè res pitjor contra la producció que'l esturmenage.

PASSEJANTS A OBRES MUNICIPALS

L'ajuntament de Madrid, més ben dit l'excarcalde de la capital d'Espanya i actual ministre D. Joaquín Ruiz Giménez,

ha tingut una hermosa, una il·lustrada iniciativa. La justícia ens obliga a dir-ho, i a donar-hi també de bona gana. Afortunadament no haigut precedir en ella al de la Cor, ni que jo pensi per ara tant sols.

El Sr. Ruiz Jiménez, essent alcalde, va dirigir al consistori de Madrid una comunicació en la qual, després d'ensenyar les consideracions encaminades a ponderar l'importància de la política social que, en el concret ram de l'assegurament dels obrers, deuen posar en pràctica els grans municipis com a entitats nacionals, proposava a l'Ajuntament l'adopció dels acords següents:

«Primer: Que amb les 20.000 ptes. consignades en el pressupost en vigor, s'obrin 2.200 llibres de renda diferida a capital reservat, amb vinticinco anys 60 anys a rató de 10 ptes. cada una, com a capital inicial a favor d'altres tants obrers, que siguin menys de 45 anys i que per haver ingressat després de 1910 o per altres causes, no estiguin inscrits a l'Institut Nacional de Previsió.

Segon: Que s'assigni anualment en els pressupostos municipals la suma de 100 mil pessetes o sigui el 3 % aproximadament de les quantitats destinades a jornals en els diferents rams, a l'objecte de constituir pensions de retir a favor dels obrers fixos municipals que no arriben a l'edat de 45 anys.

Tercer: Que a l'objecte de començar la cooperació en el pagament de la pensió, s'apurti de la quantitat anual que presuposa l'Ajuntament i la que igualment donaria l'Estat, se'ls deducirà mensualment l'import d'un dia a tots els obrers menors de 45 anys, que es l'edat que amb arrenjament a les bases aprovades per l'Excm. Ajuntament en 13 Maig de 1910, se fixà com a mínim per a l'assegurament de retir als mateixos.

El consistori madrileny acceptà la proposició del Sr. Ruiz Jiménez, passant-lo a dictamen de la Comissió Especial de Reformes Socials, la qual nomenà ponent al regidor socialista D. Antoni García Quejido.

El dictamen, naturalment, fou favorable, constituint així un notable treball que honora a son autor.

«Com a patró — se diu en el mateix — te contret el compromís moral de no abandonar als seus obrers, quan aquests arriben a una edat avançada i estiguin impossibilitats per al treball. Aquest compromís el contragué amb cada un d'ells, en el moment mateix en que'ls va admetre a son servei i en aquest continent.

De dos modes, simultàniament, pot complir-se aquesta obligació: primer, concedint en lo successiu una pensió vitalícia del 40 % de son salari a tot jornaler que compli més de 20 anys de servei i li sigui impossible fixament atendre a qual-sevol treball, i segon, impulsant-li a que amb sos propis medis millori en el porvenir a aquesta pensió, inscrivint-lo a l'efecte obligatori, a l'Institut Nacional de Previsió.

No sabem que l'esmentat dictamen hagi sigut aprovat encara per l'Ajuntament madrileny, però, de tots modes, es digna de felicitació aquest, repetim, per la seva generosa i noble iniciativa, que voldriem veure secundada i realitzada ben aviat pel de la Ciutat nostra, que, trist es dir-ho, amb tot i estar format fa anys, per majories republicanes, ha oblidat fins ara emprendre tant hermosa tasca. Ho deixarem potser, per a les majories de dreta que probablement vindran?

R. N. C.

Revista bursàtil

L'aspecte de nostre mercat bursàtil apareix més tranquil·litzador. Llibre la Borsa de les posicions recarregades que foren líquides durant la segona setmana del mes en curs, i que imprimien tanta impressió en els rotllons, l'especulació troba el camp més desembaratçat d'obstacles i maniobra amb més facilitat. Tendeix, doncs, la normalitat a renèixer i encara que'ls homes de negocis se mantinguin quelcom reservats, l'horitzó s'ofereix més clar.

La millora és deguda al favorable aspecte que demostren els mercats estrangers. La derrota de Bulgària és considerada com el final de la lluita que durant molts mesos han sostingut els pobles d'Europa amb els corresponents perills d'una conflagració europea. Per ara sembla que ni Rússia ni Rússia volen involucrar-se en aquesta assumpte i com que Bulgària no pot resistir per més temps l'escorcoll dels aliats, car els rumans han entrat ja a Sofia, és de suposar que la situació actual no pot allargar-se per més temps.

Amb aquesta esperança els mercats de fora refermen el tractament dels valors i la fermesa arriba fins al nostre operant-se aquí una millora que lo mateix comprèn a les accions carrilades que a la Renda.

Les accions de ferrocarrils mereixen, certament, un tractament més elevat que el que avui cotitzen. La recaudació dels Nords segueix en augment. El total de lo recaudat fins el 10 de juliol senyala 1.808.061 pessetes més que lo obtingut el darrer any en igual feixa. Ademés, es dona ja com a descomptat l'acord del Consell Social de repartir un dividendo a compte en el mes de gener i lo restant pel juliol.

Als Alacants també milloren, com ho fan aixímateix les Orenses i els Andalusos, malgrat no ésser tant favorables com seria de desitjar les xifres de la recaudació d'aquesta darrera companyia. En lo que portem d'any indiquen aquestes xifres una notable disminució vers l'exercici darrer.

L'interior, com diem, també apareix millor impressionat. L'avenç és degut a l'actiu de la Borsa de Madrid. Sembla ésser que amb motiu de les importants vendes efectuades a conseqüència de la baixa darrerament soferta, han quedat algunes disponibilitats procedents de les realitzacions fetes. Aquest diner, al retornar al mercat per a ésser de nou empleat, ha contribuït a millorar la situació monetària de la plaça madrilenya, que començava a preocupar seriosament per la manca de numerari disponible.

La demanda ha sigut al·l en paper al comptat, essent l'avenç d'aquest el que motiva l'alça del terme. L'especulació, a lli com aquí, manifesta certs recels durant encara de tornar a emprendre un negoci actiu.

Trobem nosaltres molt justificada l'actitud dels elements especuladors borsàtils i per lo que referim a Barcelona creiem que encara seria precis que nostra Borsa accentués més les seves reserves. Cal no oblidar, i precisa que ho hem ben en compte, la especulació d'arreu, que encara que'l plet d'Orient s'arregli molt prompte i que per lo tant no sorgeixin les greus complicacions l'anunci de les quals ha fet frontollar diferents vegades les cotizacions en totes les Borses continentals, que l'actual situació econòmica d'Espanya pot donar lloc a no pocs contratemps. Per lo tant, precisa que tinguin en compte, repetim, que en circumstancies com aquestes es no tant sols perillós, sinó inoportú, intentar un moviment general d'avenç, tant propens a trobar favorable acollida en aquesta Borsa, amb major motiu després de la baixa que s'operà.

Diem això perquè durant la setmana que correspon avui ressenyar, s'ha intentat en varies ocasions revifar amb eixes

guts dels tipus del descompte oficial que regeixen aquest any a Europa:

Berlin, 5

Viena, 5

Sant Petersburg, 5'50

Roma, 5'50

Bruselas, 5

Londres, 4'50

París, 4

Madrid, 4'50

En quant a l'influència que'l tipu del descompte hagi pogut exercir en l'exportació dels capitals, com indica l'articulista a que'ns hem referit, tenim de confessar que la creiem de tan poca eficàcia que no la podem donar cap importància. A Suïça, França, Anglaterra, pateixen la baixa dels seus valors de molt abans que nosaltres, degut a la concurrència dels valors americans i Espanya, no havíem sentit les conseqüències d'aquests valors, pel motiu de la depreciació de la moneda; però tant bon punt el millorament s'ha realitzat, ha sorgit lo que'ns economistes en diu el «refugi» i refugiu del diner, o siga la nivellació del tipu de l'interès.

Per altra part, els economistes preconcitant la distribució geogràfica del capital com a únic medi de garantir la fortuna han convalidat, d'una manera important, a aquesta exportació que tants lamentem, potser no apreciant la en el seu just valor, essent aquest un punt de vista molt discutible, però que avui ens apartaria de nostre objectiu, i preferim deixar-lo per altra ocasió.

De moment lo que pot afirmar-se es que'l fet real, el motiu primordial de l'enclavament del diner no es altre que la beligerància donada per els grans mercats a les nacions que fins fa pocs anys se consideraven d'hissenda averada. Aquestes varen determinar el descens, agravat avui per l'excés de concurrència i la falta de numerari i potser també, per l'esperit de desconfiança.

A. CABALLER

Crònica financiera

Preocupa fonamentalment a la premsa professional de nostre país l'estabilitat d'un descompte que sosté el Banc d'Espanya, enfront de l'augment que ha alcançat en totes les demeracions d'Europa atribuïnt, algun articulista, a l'aquesta causa, el fet principal de l'augment de capital. L'assumppte verdaderament es digne de estudi donades les circumstancies anormals que a través, encara que no podem compartir l'opinió exposada, ja que el motiu determinant de l'exportació de capitals no's basa, — al nostre humil criteri, — en el tipu més o menys alt del descompte del Banc.

Per a capacitar d'aquest problema es precisa tenir present les causes a que obeeix l'augment o disminució del descompte oficial en els principals països d'Europa. Una crisi econòmica, el perill d'un conflicte internacional, una vaga important, etc., produeix un alça en el descompte; en canvi, una culta esplèndida, l'augment d'exportació, porta aparellat el descens de l'interès; en una paraula, l'alça, o baixa del descompte se regula per la llei de l'oferta i de la demanda.

Està clar que a primera vista xoca que totes les nacions d'Europa, de potència econòmica incomparablement més àvies que Espanya, tinguin el tipu oficial d'interès, excepte França, més elevat que nosaltres, però aquest fet es degut a que com no tenim stocks o per a concurir a nels grans mercats del diner no estem influenciat per les seves fluctuacions.

En canvi, per lo que fa referència a l'interior es molt probable, per no dir segur que de continuar l'enclavament del diner el Banc d'Espanya se veurà obligat, degut a l'excés de demanda, a pujar el tipu actual. Tenim l'exemple, ben recent per cert, del Banc Hipotecari, que fins al mes passat, prestaba al 4'25 per cent, i ha augmentat l'interès al 4'45 per cent, segurament obligat per les circumstancies crítiques que a través.

Per a que nostres llegidors se fassin carrec de lo que deixem dit anatem al-

Informació General

NOVES SOCIETATS. — Amb el nom de «Centro Catalán de Seguros» s'ha constituït a Barcelona una Societat Anònima per a la realització d'assegurances sobre riscos de navegació i terrestres. Son capital es de 1.000.000 de ptes. dividit en 2.000 accions de 50.

També s'han constituït recentment les següents Societats:

«Banco Vitalicio de Capitalización y Ahorro» S. Anónima. amb el fi de realitzar totes les convinacions encaminades a a favor i fomentar l'estalvi i la previsió, compra-venta de finques, prestams, operacions a interès, avençaments etc. El capital que es de 2 mil·lions dividit en 40.000 accions nominatives, l'han aportat en un 75 % el Banc Vitalicio d'Espanya i el restant 25 % la Catalana d'assegurances contra incendis.

«La Catalana de Amiantos». S. A. de 100 mil pessetes or, de capital, dividit en 2.000 accions de 50 pessetes. Objecte: explotació de minis i manufactura d'articles de amiant i asbest, i sos derivats i similars.

Oliva, Ensanche de Teñán. — Barcelona. S. A. per 10 anys per a la compra-venta de terrenys i urbanització i construcció d'edificacions. Capital: 500.000 ptes. representat per 100 accions de 5.000 pessetes una.

Sant i Delgado. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a la fabricació i venda de filats de cotó i ses mesclades. Jané Hermanos. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a la fabricació i venda de planxes de ferro plomitzades. Mas i Serra. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a la fabricació i venda de genres de punt.

Llorens i Companyia. Barcelona. — Col·lectiva per 10 anys per a la fabricació de filats de cotó.

Jambrina i Companyia. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a la fabricació de ferro.

Benet, Bertrán i Vargas. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a explotar una indústria de serrar fustes i fer molins.

Axel Volnarsky S. en C. Barcelona. — Per 5 anys per al negoci de comissions i representacions.

Piera, Martí i Companyia. Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per a dedicar-se al negoci de neteja, rascat i pintat de naus.

Vida i hijos de M. Lopez Vidal. S. en C. Barcelona. — Per temps indefinit per a la fabricació i venda de botons.

el tractament dels valors, actitut que després ha degut ésser rectificada per no respondre a tals optimismes els mercats d'Europa.

Es precis, doncs, obrar amb molta tica no deixant-se arrastrar per inoportuns optimismes, de lo contrari s'exposaria nostra Borsa a un nou fracàs de funestes conseqüències.

Si ara's procedeix amb mesura i sense exageracions, és possible que'ls tituls fotants que pesen sobre'l mercat trobin la col·locació que'ls falta ja sigui en la cartera del rentista, ja en les Borses estrangeres millor predisposades a acollir nostres valors.

Tot quant se faci en altre sentit, serà perjudicial per a un alça sòlida i duradora i favorable per a provocar una nova caiguda.

Han millorat quelcom les accions locals i les obligacions, trobant-se millor predisposat el mercat en lo que a tals valors fa referència.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva. «La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Carvelló i Cia. — Barcelona. — Col·lectiva per a la compra-venta d'automòbils i sos accessoris.

Beserrio i Genis. Barcelona. — Col·lectiva per a comissions i representacions d'articles d'arts gràfiques.

Fills de J. Cal i Fajó. — Mataró. — Col·lectiva per 10 anys per a la construcció, compra, venda i reparació de maquinària «Marcel·lana Regeneradora» S. A.

Sabadell. — L'objecte està expressat en la denominació. Capital: 250.000 pessetes dividit en 500 accions al portador de 500 pessetes una.

Fills de Miquel Bonet. — Manlleu. — Col·lectiva per a la compra, venda i preparació de borses i altres articles.

Barcelona. — Col·lectiva per al comerç de pal·les i forrajers secs.

Fills de Joan de Deu Richarte. Barcelona. — Col·lectiva per a la venda al detall d'articles de mercaderia, perfumeria, guanteria etc.

Aracil i Domingo. — Barcelona. — Col·lectiva per temps indefinit per al negoci de compra-venta de material elèctric.

Societat de Carregadors i Descarregadors del Port de Barcelona. — Col·lectiva.

«La Previsión». S. A. Barcelona. — Per a preparar tota mena d'establiments mercantils i comercials. Capital: 2.000 ptes. en 20 accions.

J. Canals i Companyia. S. en C. Barcelona. Per a comissions i representacions en general.

Altes, S. en C. Barcelona. — Per al comerç d'objectes d'òptica, fotografes, baròmetres i sos annexes i similars.

Giralt i Pi. Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a les arts gràfiques.

Fonvianals i Suris, germans, Barcelona. — Col·lectiva per a la fabricació de filats i torçats de cotó.

Mateu S. en C. — Barcelona. — Comandant per accions per a la fabricació de xocolates i compra-venta d'articles colonials al por major, capital: 60.000 pessetes en 120 accions de 500.

Burguies, germans. Sabadell. — Col·lectiva per 5 anys per a la construcció d'obres i treballs de pala i accessoris.

Gironès i Fortuny. — Arany de Mont- de Jerte i alcohols.

Butlletí del Treball

L'Art Fabril. — Precaucions inútils

El governador que l'altre dia, en conversa amb els periodistes, ens acusava de voler ressenyar a l'opinió, per haver fet una ressenya fidel d'un miting celebrat per l'Art Fabril, ahir envia forces a les barriades fabrils en previsió de no sabem què. Es veu que l'home és excessivament precavut. Les precaucions d'ahir sobraven. Al governador li constava prou bé que no havia de succeir res. Però amb tot i així passà'l matí en el seu despatx i no acompanyà a l'infanta més que breus moments.

Naturalment, no succeí res, puix els obrers, com saben els lleïdors, acordaren en assemblea de delegats l'actitud a seguir. Diumenge han de tenir-ne d'assemblea, si no hi ha contra ordre, i en ella es veurà lo que accorden.

Per lo demés, de tot Catalunya van rebent-se noves de l'esperit entusiasta dels treballadors de l'Art Fabril.

Diumenge passat al dematí en la sala del Teatre de la Fraternitat Republicana Radical, tingué lloc un miting organitzat per la societat d'art fabril «La Constància», amb elements societaris, especialment d'art fabril locals.

Presidí en Mestres, president de la Junta Directiva de l'art fabril, qui explicà la mala interpretació donada a la fulla amonificant el miting, i donà la paraula en a Portia, qui ressenyà els treballs realitzats en varies poblacions de Catalunya.

Després parlà en Gori, de Vilanova i Geltrú, saluant en nom de la Federació al poble reunit.

A continuació, en Lluch, en nom de «La Constància», va detallar les vicissituds que passen les dones a les fàbriques.

Finalment, el president digué que invitava a les dones que assistien a l'acte, per al dimarts, al seu local social, per a enterar-se de les bases formulades i altres assumptes d'interès per a les mateixes.

A l'acte assistiren alguns centenars de persones i acabà sense incidents.

Amb motiu de l'anunciat conflicte, ha visitat al senyor Francos Rodríguez la societat de les «Tres Clases de Vapor» dient-li que era oposada als treballs fets per «La Constància».

Els comissionats han manifestat al governador que les «Tres Clases de Vapor» no tenien cap reclamació a fer, ni cap base en projecte.

Aquesta societat havia sigut un temps, poderosa, avui representa molt poca cosa, per no dir res.

Altra vaga. — Els fundidors en bronzos

Dies enrere deixem que potser els fundidors en bronzos es declararien en vaga si no s'acabaven les bases que copiem, i la vaga ha tingut.

Les bases són:

Primera. Jornada màxima de nou hores per dia.

Segona. Les hores que excedeixin de la jornada i les que's treballin en les festes mencionades en el calendari se pagaran a una posada l'hora.

Tercera. Supressió del treball a preu fet.

No podrà admetre's cap aprenent menor de 14 anys.

No podrà permaner en el taller més de mitja hora després d'acabada la jornada.

Quarta. Augment del 10 per 100 sobre els jornals de tots els obrers del ram.

Aquestes bases han sigut firmades per les cases Múria i Compagnia, i Josep Malmón, tenint-les ja concedides abans de formular-se els tallers Claxson i Triana, Verdaguer i Compagnia, Clervo, i Fundició artística Morales, en les quals hi treballen aproximadament de 80 a 90 obrers.

La vaga afecta, a uns 300 obrers, i a 19 tallers.

Per a titular del curs de la vaga es reuniran en assemblea general extraordinària vaguistes i no vaguistes el dijous vinent, a les nou del vespre, en el local col·lectiu, carrer de Ponent, 24, segon, Centre Obrer.

ELS FORNERS

La vaga de forniers segueix igual que'n els dies anteriors. Hi ha esperances de que s'arregli aviat, tant és així, que'l governador digué a una comissió que'l visità per a demanar-li la llibertat dels presos, que faria tot lo que estés en la seva mà per a que fossin lliberts.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, recomana a tots els seus socis l'assistència a la Junta General extraordinària que tindrà lloc demà dimecres, a les deu de la nit, en son estatge. En cas de no reunir-se el nombre suficient presentat pels Estatuts, es celebrerà la Junta de segona convocatori, el diumenge dia 27 del corrent, a les tres de la tarda, en el mateix local.

Aquesta nit, de nou a dotze, la banda del regiment de Vergara, executarà en el Paral·lel, cantonada al carrer de Sant Pau, el següent programa:

«Transvalse, pas doble, Alcarria»

«Fiances, overture patriòtica, V. Buot»

«La Africana, fantasia, Meyerber»

«La Banda nueva, mossica, Serrano»

«El poeta de la vida, mossica, Calleja»

«El cachetero, largo, Frederic Laloabard»

«Pobre Patria, pas doble, López»

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Veïes i d'Estalvis ha rebut per impositons la quantitat de pessetes 254.020 i ha pagat per reintegres d'estalvi per pagues mensuals de pensió 150.227 pessetes, havent obert 489 llibretes noves.

—Estudjants, no oblidar el THE ALPINO.

El nostre amic, el Dr. Manuel Salvat, ha sortit cap a Londres, acompanyat de la seva esposa, per a assistir al XVII Congrés Internacional de Medicina i cap a Berck-Plage per a conèixer a un curs d'Ortopèdia.

L'orquestra «Unió Artística» d'aquesta ciutat ha sigut contractada per a amenitzar els concerts i ballus que per la festa major tindrà lloc a Badalona (Tarragona) els dies 25, 26 i 27 del corrent.

Teatres i Concerts

ATENEU OBRER DEL II DISTRICTE

Aquest any, el quefe de maquinària del Teatre Olimpo no ha estat molt afortunat en l'escolliment d'obres per a la funció del seu benefici que tingué lloc abans deahir, assistint-hi nombrosa i distingida concurrencia.

S'hi estrenà l'obra «Adela» de M. Marin Bessas: té dos actes, i son desil·ligats un de l'altre sense finalitat escènica i plena de inverosímilitats molt estranyes. L'escena final és l'únic cop d'efecte en tota l'obra.

De l'execució hem de fer ressaltar a la senyoreta Durán que fou una «Maria» admirable i com una actriu de veres: a la famosa nena Gelabert, que fou com mourore a l'audició per la realitat i ingenuïtat que fou son paper, i a la senyora Vidal. Ajudaren els demés a la tasca amb tot l'acort possible, veient-hi la direcció experta del Pere Boquet, «a posta de sol» fou la segona obra triada que no va ploure pas, amb tot i haver-hi una execució força acceptable, per part de tots els elements que hi treballaren. El senyor Boquet interpretà'l monedeg «No hi ha passa» amb gust i distinció.

ESCLAT ARTÍSTIC

L'elenco de l'entitat representà «La mare eterna» de l'eminent dramaturg Ignasi Iglésias, amb una execució força deficient. Convé estudiar les obres i sentir-les, puix de no fer-ho així al·lunyarien als assistents a les lèstres dramàtiques.

JOVENTUT AUTONOMISTA

Per al mes vinent hi ha en estudi les obres «El Hades» (traducció Milla-Suyter) i el «dileg festiu» del nou vicari (Graells Castells) i l'obra «La mare eterna» (de l'ignasi Iglésias).

Dirigirà les produccions el consident afícionat en Ferrán Forga.

LA «FANTASIA»

L'obra «Eterna» del gran Guimerà obtingué una interpretació fidel i molt correcta per les senyoretes Roca, Cama, Capdevila i Carabí i dels senyors Serra, Roca, Codoner, Salvat, Gené, Fornaguera i Tarrin.

Felicitam a l'entitat i que sovintegni l'execució d'obres catalanes.—G.

SATURNO PARK

«A petició de molts senyors concorrents als dies de moda del Saturno Parc, l'empresa d'aquelles atraccions ha organitzat per als diaris un original concurs de cintes en la pista del «Wieling Waves», consistent en una carrera de cintes en la que hi podran prendre part tots els aficionats an aquell novíssim esport, adjudicant-se bonics premis als guanyadors.

Les condicions i reglament del concurs estaran exposats al públic en la mateixa pista.

A fi de que'l festival tingué totes les atraccions, se regularan hermosos «bouquets» de flors a totes les senyores que concorrin a l'espectacle, i la banda del regiment amenitzarà la festa amb un selecte programa, finalitzant amb la brillant peça patriòtica «La batalla de los Castillejos» del mestre Marin.

SALON DORE

L'empresa del Saló Doré ha manifestat

obres «El Hades» (traducció Milla-Suyter) i el «dileg festiu» del nou vicari (Graells Castells) i l'obra «La mare eterna» (de l'ignasi Iglésias).

Dirigirà les produccions el consident afícionat en Ferrán Forga.

LA «FANTASIA»

L'obra «Eterna» del gran Guimerà obtingué una interpretació fidel i molt correcta per les senyoretes Roca, Cama, Capdevila i Carabí i dels senyors Serra, Roca, Codoner, Salvat, Gené, Fornaguera i Tarrin.

Felicitam a l'entitat i que sovintegni l'execució d'obres catalanes.—G.

SATURNO PARK

«A petició de molts senyors concorrents als dies de moda del Saturno Parc, l'empresa d'aquelles atraccions ha organitzat per als diaris un original concurs de cintes en la pista del «Wieling Waves», consistent en una carrera de cintes en la que hi podran prendre part tots els aficionats an aquell novíssim esport, adjudicant-se bonics premis als guanyadors.

Les condicions i reglament del concurs estaran exposats al públic en la mateixa pista.

A fi de que'l festival tingué totes les atraccions, se regularan hermosos «bouquets» de flors a totes les senyores que concorrin a l'espectacle, i la banda del regiment amenitzarà la festa amb un selecte programa, finalitzant amb la brillant peça patriòtica «La batalla de los Castillejos» del mestre Marin.

SALON DORE

L'empresa del Saló Doré ha manifestat

a la distingida artista Marguerite de Denain, que va tenir la desgracia de caure del trapezi el 14 de l'actual, que'l vinent diumenge, dia 28, les funcions que's celebraran tarde i nit seran a benefici seu.

Desseguida que's va saber la noticia entre tots els artistes, gimnastes, acrobates, clowns, domadors, etc., etc., que avui es troben a Barcelona, es varen oferir a prendre part en les esmentades funcions d'una manera desinteressada per a que tots els ingressos serveixin per a ajudar-la i alleugerir-la de la seva desgracia.

Donats els elements que hi pendran part, pot assegurar-se que les referides funcions seran un veritable aconteixement.

Es d'aplaudir aquest acte, i de segur el públic de Barcelona omplirà el Doré tarde i nit, demostrant a l'ensens la seva simpatia per l'artista tant volguida del nostre públic.

TURO PARK

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

loc predilecte de la bona societat barcelonesa que ha escollit aquells espais jardins com a punt de reunió en les nits d'estiu.

Per al dijous, en el mateix centre de atraccions s'hi prepara un gran festival amb motiu de la revella de Sant Jaume.

Desseguida que's va saber la noticia entre tots els artistes, gimnastes, acrobates, clowns, domadors, etc., etc., que avui es troben a Barcelona, es varen oferir a prendre part en les esmentades funcions d'una manera desinteressada per a que tots els ingressos serveixin per a ajudar-la i alleugerir-la de la seva desgracia.

Donats els elements que hi pendran part, pot assegurar-se que les referides funcions seran un veritable aconteixement.

Es d'aplaudir aquest acte, i de segur el públic de Barcelona omplirà el Doré tarde i nit, demostrant a l'ensens la seva simpatia per l'artista tant volguida del nostre públic.

TURO PARK

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

Sens dubte el festival d'aquesta nit es veurà concorregudíssim en el Turó Park.

En l'espaiolista pista de patinar del Turó Park hi tindrà lloc aquesta nit un gran concurs de patins, amb valiosos regals per a les senyoretes que prenguin part en el mateix, i hermosos premis per als homes. Ademés, en la gran copa d'honor de la que'n fou guanyador l'any passat el campió del país don Ricard Nolla, figuren com a premis un magnífic rellotge de plata, un monedeg del mateix metall i una petaca i foforera.

VARILAXINA

El mes modern laxant

Es compon de cinc laxants vegetals diferents, però d'acció equivalent. La seva acció es constant i idèntica. El còs no s'hi acostuma. No produeix irritació.
Dipòsit: **A. Serra, Pelai, 9**

CICLOS SANROMÀ
BALMES 62 - BARCELONA

Braguer-Faixa "SECURITAS,"
(Marca registrada)
es el més eficaç, el més còmode i el més higiènic
Villarreal, 1, primer, primera
(Cantonada Ronda Sant Antoni.)

Esqueles mortuories
SE ROBBEN
A l'Administració A l'impremta
des a les deu des a les dues
de la nit de la matutina
PREUS V. TANY, SEGONS CATALEG

CLINICA **ARBÓ** DENTAL

Fundada en 1900 Consulta 8 matí a 8 nit Festius de 9 a 12
DENTISTA DE 1.ª CATEGORIA o sigui dels que paguen mes contribució de Barcelona. Així ho ha regonegut l'Il·lustre Sindicatura del Gremi.
DENTADURES - PONTS EN OR - DENTS CARAGOL - ORIFICACIONS - CORONES OR - ETC.
Demani's nota de preus, que s'entregarà de franc, doncs es l'UNICA clinica que té tarifa fixa.
10 - PELAI - 10

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)
CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.
FRED... Màquines frigorífiques y pera fer glas
FOC.... Bombes y material pera bombers.
AIGUA Instalacions pera aixecarne.
Passeig de Gracia, núm. 94 - Barcelona.

URALITA ROVIRALTA

PERA TEULADES
ECONÓMIC - INCOMBUSTIBLE - LLEUGER - ETERN
Demànisse mostres, Catàleg y Pressupostos
ROVIRALTA & C.º, ENGINEERS
Plaça Antoni López, número 15, principal — Telèfon, número 1.664
Direcció telegràfica y telefònica: "URALITA" - Barcelona

Propietat a Moncada

Per a vendre o arrendar. Dirigir-se a Martí, Plaça Bonaventura, número 3, pr. mor, Barcelona

Gramofons i discs
COMPRA, CANVI I LLOGUER
New-Phono. - Ample, 35, Barcelona.

MARIN - OPTIC

Gran assortit en gafes y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 pessetas. Lentes d'alta cristall insuperable. Preus reduïts. Se serveixen amb exactitud y rapidesa els encàrrecs dels senyors metges y oculistes. — Se garanteixen els objectes.
ARCS, 3 (JUNT A LA PLASSA NOVA)

DINER en 2.ª hipoteca, usde ralts, parts indivises, i sobre genres, pianos carnat. es i tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors desde 3 per 100 anyal, en lleures, propiàris, inmutals i comercians desde 1 1/2 per 100 al mes.

MÀQUINES PER A CUSIR
Frister & Rossmann
Preus econòmics
Bicicles pinyó llisc 2 frens, Ptes. 175
AGENT LL. ROURA, carrer Universitat, 5, prop Diputació

El A. B. C. Hospital,
Màquines per a cosir, garantides
Des de 30 pessetas
Accessoris i reparacions

MÀQUINES
PER A FER

GEL

NEVERES

DAVID FERRER I C.ª
S. EN C.

PASSEIG DE GRACIA, NÚM. 94
Barcelona

GRAN EMPRESA FUNERARIA

Societat Anònima

40 Sucursals amb telèfon
a Barcelona y pobles
agregats

Enterros desde el més
sumptuos al més modest;
d'aquets desde 25 ptes.

Central: Rambla Catalunya, 29 - Telèfon 397

Tallers, fàbrica y cotxeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Telèfon 2.691

Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona